

9. Sınıf 1. Ünite Konu Özeti

1- BİLGİ TÜRLERİ:

A- Gündelik Bilgi: Hayatımızı kolaylaştıran bilgilerdir. Genelde kişinin tecrübelerine dayanan bilgidir. Misal: Hava bulutlu, galiba yağmur yağacak.

B- Dini Bilgi: Misal; Sabah namazının farzı 2 rekâttir.

C- Sanat Bilgisi: Misal; 4 B Resim kalemini kullanıyorum.

D- Bilimsel Bilgi: Deney ve gözleme dayanan bilgilerdir. Misal: Su oksijen ve hidrojenden oluşur.

E- Felsefi Bilgi: Düşünme yolu ile elde edilen bilgiler.

2- İslam' da doğru bilginin kaynakları 3 tanedir. 1- Selim Akıl 2- Doğru Haber 3- Salim Duyular

“İbrahim, babası Âzer'e: Birtakım putları ilahlar ediniyorsun? Doğrusu ben seni de kavmini de apaçık bir sapıklık içinde görüyorum, demişti. Gecenin karanlığı onu kaplayınca bir yıldız gördü. 'Bu mu benim Rabb'im!' dedi. Yıldız batınca, batanları sevmem, dedi. Ay'ı doğarken görünce, 'Bu mu benim Rabb'im!', dedi. O da batınca, Rabb'im bana doğru yolu göstermezse elbette yoldan sapan topluluklardan olurum, dedi. Güneşi doğarken görünce de "Bu mu imiş benim Rabb'im! Bu, hepsinden de büyük!', dedi. O da batınca, dedi ki: Ey kavmim! Ben sizin (Allah'a) ortak koştuğunuz şeylerden uzağım." (En'âm suresi, 74-78. ayetler.)

Yukarıdaki ayetleri Kur'an'ın selim akılı kullanmaya verdiği önem açısından değerlendiriniz.

Selim Akıl: İnsanın doğru karar vermesini sağlayan, herhangi bir olumsuzluktan veya ortamın kötülüğünden etkilenmeyen, şartlanmamış, yaratılışındaki temizliği koruyan akla denir.

Doğru Haber: Haberin bilgi kaynağı olabilmesi için doğru olması gerekir. Onun için İslam'da bilgi kaynağı olan haber, "haberi sadık" yani "doğru haber" olarak adlandırılır. Doğru haber iki çeşittir.

1-Vahiy: Yüce Allah'ın (c.c.) insanlar arasından seçmiş olduğu peygamberleri vasıtasıyla onları doğru yola iletmek için gönderdiği ilahi bilgilere vahiy denir. Yani bizim için doğru haberlerden ilki KURAN'I Kerimdir.

2-Hadis/Sünnet: Yani Peygamber Efendimizin söz, fiil ve davranışlarıdır.

Salim Duyular: Salim duyudan kasıt; beş duyu organımız olan göz, kulak, burun, ağız ve el'dir. Ancak bu duyu organlarımızın sağlam olmaları gerekir. Gözleri görmeyen birinin bir şeyi gördüğüne ve kulağı duymayan birinin bir sesi işittiğine tanıklık etmesi düşünülemez.

Kaçınılması gereken bilgiler nelerdir? Cevap: Kişi, yukarıda saydığımız bilginin üç kaynağı dışındaki bilgilerden kaçınmalıdır. Özellikle rüya, büyü, sezgi ve ilham yoluyla gelen bilgilere inanılmamalıdır. Çünkü bunlar kişiden kişiye değişen öznel bilgilerdir. Dinimiz öznel bilgiyi değil, nesnel bilgiyi kabul eder.

Not: İslam'a göre her bilgi öğrenilmemeli; sadece kişiye ve insanlığa faydası olan bilgiler öğrenilmelidir. Peygamberimiz konuyla ilgili: "Allah'ım fayda vermeyen ilimden sana sığınırım demiştir." Fayda vermeyen ilim hakkında örnekler verip açıklama yapalım?

İslam: Kelime anlamı itaat etmek, teslim olmak, boyun eğmek demektir. Özel anlamı ise Hz. Muhammed'in anlattığı dinin ismidir.

İman; Allah'a, Peygamberine ve tebliğ ettiklerine kalben inanmak, dil ile bunu söylemek ve organlarımızla/bedenimizle bunu dile getirmektir.

İman tasdik ilişkisini açıklayınız? CEVAP: İman öncelikle kalbin tasdik etmesi yani onaylamasıdır. Tasdik kelimesi bir hükmü veya haberi kesin olarak kabul etmek demektir. İman konusunda da sadece dille inandım demek yetmez önemli olan kalp ile de bunu tasdik etmektir.

İman ikrar ilişkisini açıklayınız? CEVAP: İman aynı zamanda dil ile ikrar edilmelidir. İkrar; Gönülden ve kalpten hissedilip kabul edilenlerin dil ile ifade edilmesine denir. Yani kişi kalple iman ettiğini dille de söylemelidir.

Mümin: Yüce Allah'a, Hz. Peygamber'e (s.a.v.) ve onun tebliğ ettiklerine kalpten inanıp kabul eden kişiye denir.

Kâfir: İslam'ın temel esaslarından birini, birkaçını veya tamamını inkâr eden kişiye denir.

Münafık: Yüce Allah'ın birliğini, Hz. Peygamber'in (s.a.v.) peygamberliğini ve onun Allah'tan (c.c.) getirdiklerini kabul ettiğini dille söyleyip Müslüman gibi yaşadığı hâlde; kalpten inanmayan kişiye münafık denir.

Müşrik: Allah'ın varlığını inkâr etmeyen ancak onunla birlikte başka tanrılar kabul eden kişidir.

İslam'ın ilk emri niye 'OKU' dur? CEVAP; Çünkü İslam körü körüne yapılan bir ibadeti istemez. Körü körüne inanan bir kulu istemez. İslam boyun eğmek demektir. Allah kendisine niye boyun eğmemiz gerektiğini bilmemizi ister. İslam sadece anne babamızdan gördüğümüz için ya da sadece Müslüman olarak doğduğumuz için iman etmemizi hoş görmez. İslam Allah'a niçin inandığımızı, ona niye ibadet etmemiz gerektiğini okumamızı, öğrenmemizi ve bilmemizi ister. Kısaca İslam bilinçli bir kul ister.

Tahkiki iman: Delillere, araştırmaya ve incelemeye dayalı imana denir.

Taklidi iman: Araştırmadan ve delillere dayanmadan çevrenin yönlendirmesiyle oluşan imana denir. Misal: Mustafa isminde 4 yaşındaki bir çocuk babası namaz kılarken yanında durup onun yaptığı hareketlerin aynısını yapar. (Bu taklidi iman olur.) Mustafa 10 yaşına gelince "Niçin namaz kılarız baba" diye sorup öğrenmeye başlar. (Tahkiki iman)

İman amel ilişkisi niye önemlidir? Açıklayınız. CEVAP; Bir Müslüman hem içiyle hem de dışıyla iman ettiğini kanıtlamalıdır. Kalbiyle Allah'a iman eden kişi içiyle iman etmiş olur. Dışıyla iman ettiğini göstermek içinde kişi amelleriyle, organlarıyla Allah'a ibadet eder. Namaz kılarak, Kuran okuyarak dışımızla da iman ettiğimizi de gösteririz. Muhakkak ki iman sadece kalp ile değil tüm bedenimizle olmalıdır.

DİKKAT: Ders kitabınızdan 32, 33, ve 34. sayfalardaki bilgilerimizi ölçelim kısmındaki soruları çözelim. Bu sorulardan herhangi iki tanesi sınavda çıkacaktır.